

آنا رشیسم

هستندهای ناممکن و ممنوع

ژانویه 15, 2024

فهرست

3	مرزبندی اول:
3	مرزبندی دوم:
4	مرزبندی سوم:
4	اصول سازمان آناشستی:

آنارشسیسم، مَنفِیَّتی است در برابر سُلطه بماهو سُلطه؛ که در مقام روش، دربردارنده ی ضدیتِ رادیکال با ماهیتِ سلطه، و در مقام منش، در بردارنده ی عصیان بر تمام تَعیناتِ سلطه است. هسته‌ی آنارشسیسم، مُطلقیتِ آزادیِ انسان است که نه صرفاً در تضاد با تَعیناتِ خاص سلطه، که در تضاد با ذاتِ سلطه قرار دارد. آزادی همواره و بضروره مطلق است، یعنی آزاد از هر قید و بند. آزادی محدود، آزادی مشروط، تناقضی میان اسم و صفت است. همچون محدودیتِ آزاد، آزادی محدود نیز واجد هیچ معنایی نیست. بر این اساس که آنارشسیسم به آزادی مطلقیت می بخشد، تحققِ آن را منوط به نفیِ ماهیتِ سلطه می‌داند. مفهوم آنارشسیسم در فهمِ متعارف اغلب با نابسندگی‌ها و تناقض‌هایی روبه‌رو بوده است و از همین حیث برای تعریفی واحد و منسجم از آن، مرزبندی‌هایی با تصورات رایج ضرورت دارد که در ادامه به آن‌ها اشاره می‌شود.

مرزبندی اول:

آنارشسیسم ایدئولوژی نیست. زیرا بر خلاف رویه‌های مرسوم، متکی به مجموعه‌ای نظام‌مند و ثابت از ایده‌های صُلب و بی‌چون و چرا نیست. آنارشسیسم ذاتاً نوعی شکاکیت و نقد است. شک به مشروعیت سلطه و نقد ماهیت آن. آنچه آنارشسیست‌ها را با یکدیگر مرتبط می‌سازد، نظامی از ایده‌های لایتغیر نیست؛ بلکه تنها تاکید بر مطلقیتِ آزادی است که میان آنارشسیست‌ها پیوند برقرار می‌کند. آنارشسیسم تنها متکی بر خواستِ مطلقیتِ بخشیدن به آزادی است که نفیِ سلطه بماهو سلطه را در پی دارد. از این حیث آنارشسیسم همواره خواستی مطلق است که با محدودیت و مشروطیت‌هایش می‌ستیزد و در این جنگ دائم با تَعیناتِ سلطه است که خود را تحقق می‌بخشد. بنابراین آنارشسیسم نظریه‌ای مختص به تاریخی خاص نیست، بلکه یک روش و منش زندگی است.

مرزبندی دوم:

آنارشسیسم یک سیستم اجتماعی نیست؛ بلکه ذاتاً سیستم ستیز است. زیرا سیستم‌های اجتماعی قلمرو تسلط و غلبه‌ی اراده‌ی جمعی هستند که به واسطه‌ی سنت، هنجار، قانون، اخلاق و ... افراد را تابع می‌سازند و آن‌ها را تحت کنترل و هدایت خود در می‌آورند. علاوه‌براین، شرط تشکیل هر سیستم، وحدت و استقرار پایدار اجزا در بدنه‌ی یک کُل واحد است. اما هیچ وحدتی میان اجزا پایدار و مستحکم نخواهد بود اگر که اتوریته‌ای وحدت بخش در کار نباشد. اگر اجزا به صورت خودانگیخته، بی‌واسطه و درون‌زاد کل را برسانند، دائماً براساس انگیزش‌های تکین و جزئی خود پیوندها را می‌گسلند و از نو برقرار می‌کنند؛ بدین ترتیب کُل دچار تحولی بی‌وقفه می‌شود. اما انضباطِ سیستماتیکِ کُل مستلزم اعمالِ اتوریته بر جزئیتهای برساننده‌ی آن است. بدین ترتیب، وحدت و انسجام درونی سیستم اجتماعی مستلزم مقرراتی انضباط بخش است که با اعمال محدودیت بر افراد، آن‌ها را در بدنه‌ی کلی اجتماع مطیع و مقید سازد. افراد در محدوده‌ی این مقررات مستحقِ برخورداری از امکان‌های زندگی جمعی می‌شوند و به محض سرپیچی از این مقررات و فراروی از محدوده‌ی خود، به طرقِ گوناگون مجازات خواهند شد. بدین ترتیب سیستم‌های اجتماعی همواره دربردارنده‌ی اتوریته‌هایی هستند که آزادیِ افراد را مشروط و محدود می‌سازند و از این حیث دشمنِ همیشگی آنارشسیسم خواهند بود. گرچه آنارشسیسم می‌تواند و می‌باید که اجتماعی شود و سلطه‌های اجتماعی را از طریق عصیانِ جمعی و شورش‌های اجتماعی برآشوبد، اما هیچگاه نمی‌تواند سیستمی اجتماعی یا اجتماعی سیستماتیک باشد. اجتماعی که می‌تواند از بطن شورش‌های آنارشسیستی برخیزند، ضرورتاً غیرسیستماتیک و ارگانیک خواهند بود که بی‌واسطه‌ی هرگونه مقررات، در قالب تعاون و همکاریِ آزادانه‌ی افراد خودمختار تشکیل می‌یابند و دائماً با اعمال اراده‌ی افراد بازسازی می‌شوند.

مرزبندی سوم:

آنارشیسم به تاریخ و فرهنگی خاص اختصاص ندارد. بلکه ناشی از غریزه‌های مازاد در انسان است که از اتوریته‌های برآمده از تاریخ و تمدن سرپیچی می‌کند. تا زمانی که هر فرد اراده‌ای تکین دارد که در گستره‌ی تاریخ و تمدن تماما مطیع قدرت‌ها نمی‌شود، آنارشیسم دائما به عنوان یک گرایش حضور خواهد داشت.

آنارشیسم چیزی نیست جز آزادیخواهی تا سرحدات ناخسته، آزادیخواهی سازش ناپذیر. اگر خواست آزادی تا سرحدات خود پیش رود، به آنارشیسم می‌رسد: یعنی خواست نفی هر قید و بند و سلطه و دستور. بر این اساس می‌توان آنارشیسم را با آزادی خواهی مطلق برابر دانست.

آنارشیسم بنا به ذات یک انحراف از تاریخ و جامعه است. زیرا شکل‌گیری مناسبات قدرت، امری حادثی و تصادفی نبوده است؛ بلکه برآمده از بطن ضرورت طبیعی بقای نوع انسان است.

گرچه می‌توان و می‌باید که سطوحی از آنارشیسم را اجتماعی کرد اما همواره بنا به ذات، مازادی فردی خواهد داشت که از روح جمعی انحراف می‌یابد و از فرمان‌های اجتماع سر می‌پیچد.

آلترناتیوی که آنارشیسم در تقابل با کاپیتالیسم ارائه می‌دهد، کمونیسم فدراتیو است.

چرا که در نظام سرمایه، آزادی افراد در تضاد با انحصارات اقتصادی حاکم و ساختار طبقاتی مالکیت قرار می‌گیرد و رفع این تضاد با ویران سازی نهادهای اقتصادی مسلط و مالکیت طبقاتی محقق می‌شود. اما این عمل بر خلاف اشکال کمونیسم مارکسیستی به واسطه‌ی سازمان دولتی مقتدر و با هدایت یک حزب خاص یا شوراهای نمایندگی شده صورت نمی‌گیرد. بلکه با شورش‌ها و حملات مستقیم انقلابیون به نهادهای حاکم و بازتصاحب عمومی نیروی‌های اجتماعی صورت می‌گیرد. پس از تسخیر و بازتصاحب نهادهای مسلط به دست شورشیان، کنترل امور اجتماعی مستقیما در دست شوراهای خودگردان قرار می‌گیرد. شوراهای خودگردان با اتحاد بی‌واسطه‌ی افراد بر مبنای تعاون و توافق در راستای غایات و منافع مشترک شکل می‌گیرند. شوراهای خودگردان می‌توانند به شرط حفظ خودمختاری گروهی در ساختاری فدراتیو و در قالب فدراسیون‌های آزاد به یکدیگر بپیوندند و متحد شوند.

یکی از اصول آنارشیسم این است که خودمختاری هر فرد شرط خودمختاری گروه و خودمختاری هر گروه شرط خودمختاری اجتماع است.

آنارشیسم حتی در سوسیالیستی ترین حالت خود دائما از خودمختاری افراد و گروه‌ها صیانت می‌کند. غایت شورش و انقلاب، تحقق آزادی و خودمختاری افراد است. در نتیجه در هر مرحله از فعالیت شورشی و در فرایند انقلاب، باید از آزادی و خودمختاری افراد صیانت کرد؛ در غیر این صورت انقلاب از غایت خود دور می‌شود و معنای خود را از دست می‌دهد.

آنارشیسم در هیئت کمونیسم چیزی نیست جز اجتماعی کردن مالکیت و مدیریت اقتصادی و سازمان یابی مجدد اجتماع بر اساس تعاون آزاد افراد.

آنارشیسم قانون را با توافق آزاد و حکومت را با تعاون آزاد جایگزین می‌سازد.

اصول سازمان آنارشیستی:

آلترناتیو آنارشیسم در برابر سازمان‌های هیرارشیک و مکانیزم‌های قدرت. خودسازمان دهی اجتماعی در سازمان‌های خودمختار، خودانگیخته و ارگانیک. سازمان باید در خدمت افراد باشد و نه افراد در خدمت سازمان. سازمان آزاد سازمانی است که در خدمت افراد و تحت سلطه‌ی افراد است. سازمانی که افراد بر آن مسلط اند و نه سازمان بر افراد. سازمان آزاد برخاسته از تعاون افراد آزادی است که هیچ یک از آن‌ها هیچ شکلی از دستور و فرمان را تاب نمی‌آورد و به محض مواجهه با آن سرپیچی می‌کند؛ چنین افرادی می‌توانند اجتماعی آزاد بسازند.

حق انتشار آزاد است

کتابخانه آنارشیزم



هستنده‌ای ناممکن و ممنوع

آنارشیزم
ژانویه 15, 2024

asranarshism.com

fa.anarchistlibraries.net